

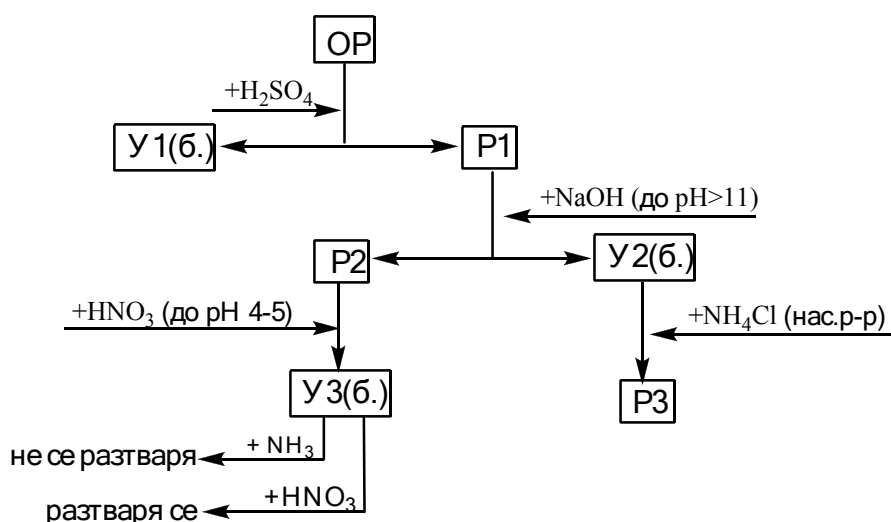
МОМН, 43^{-та} НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА – 2011 година

Национален кръг, 26 – 27 март

Експериментална задача за 9^{-ти} клас

В 3 от петте номерирани епруветки има индивидуални разтвори на нитратни соли на йони от приложената таблица за разтворимост. В останалите две епруветки има разтвор на натриева основа и разтвор на сярна киселина.

Ако трите соли са смесени в общ разтвор (ОР), те могат да бъдат определени (вида на катионите в тях) чрез последователност от операции, представени на следната схема:

Пояснение към схемата:

- * с P1, P2 и P3 са означени разтвори съответно с номера 1, 2 и 3;
- * с У1(б.), У2(б.) и У3(б.) са означени утайките съответно с порядни номера 1, 2 и 3 като в скоби е указан цветът на утайката: тъмна (т.) и бяла (б.);
- * с $\perp$ е означено разделяне на разтвор от утайка чрез филтруване.

- 1 Като използвате информацията от схемата, таблицата за разтворимост, като смесвате разтворите и използвате (червен) лакмус, определете кое е разтвореното вещество във всяка от петте епруветки.
- 2 Какъв е съставът на ОР, на утайките У1, У2 и У3 и на разтворите P1, P2 и P3?
- 3 Изразете с изравнени химични уравнения, следните взаимодействия от схемата:
  - а) на ОР с разтвор на сярна киселина;
  - б) на P1 с излишък от натриева основа – до алкална среда ($\text{pH} > 11$);
  - в) на P2 и на У3 с азотна киселина.

Всички резултати запишете в приложения протокол.

Разтворимост на някои соли, хидроксиди и киселини във вода

Йони↓→	NO_3^-	OH^-	SO_4^{2-}
H^+	□	□	□
K^+	□	□	□
Na^+	□	□	□
NH_4^+	□	↑	□
Ag^+	□	↓	↕
Ca^{2+}	□	↕	↕
Mg^{2+}	□	↓ ^{***)}	□
Zn^{2+}	□	↓ ^{**)}	□
Al^{3+}	□	↓ ^{*)}	□
Pb^{2+}	□	↓ ^{**)}	↓

^{*)} Утайката е разтворима в алкална основа.

^{**)} Утайката е разтворима в алкална основа и в амоняк.

^{***)} Утайката е разтворима в амониєви соли.

□ – безцветен разтвор;

↓/↓ – бяла/цветна малкоразтворима утайка;

↑ – газообразно вещество;

↕ – бяла умерено разтворима утайка

ПРОТОКОЛ № .....

1. Кой са разтворените вещества в 5-те епруветки?

епр. 1 .....

епр. 4 .....

епр. 2 .....

епр. 5 .....

епр. 3 .....

2 Състав на:

ОР: .....

У1: .....

P1: .....

У2: .....

P2: .....

У3: .....

P3: .....

3 Химични уравнения на указаните взаимодействия от схемата

Ако мястото не ви стигне използвайте допълнителен лист, като укажете за кое под условие се отнася реакцията.

а) на ОР с разтвор на сярна киселина;

б) на Р1 с излишък от натриева основа – до алкална среда ($\text{pH} > 11$);

в) на Р2 и на У3 с азотна киселина.